

De Standaard (DS) vroeg antwoorden op 10 vragen naar aanleiding van de levensduurverlenging van Doel 1&2. Omwille van plaatsbeperving in de krant, kortte DS de antwoorden in. Hier volgen mijn volledige antwoorden, en daarna de ingekorte versie gepubliceerd in DS.
Aviel Verbruggen

VOLLEDIGE ANTWOORDEN:

-Doel 1 en 2 langer openhouden: een goede beslissing?

NEE

-Waarom?

Om verschillende redenen: kerncentrales zijn een onduurzame, risicovolle techniek zonder perspectief op verbetering na 60 jaar ontwikkeling met opslorping van het leeuwendeel van de energie onderzoeksgelden. Kerncentrales hebben geen industriële toekomst. Het politiek overtreden van de wet op de kernuitstap beloont wie de wet heeft bestreden en bestraft wie aan een duurzame energietoekomst werkt. Het zigzag beleid verdampt het vertrouwen in politici, en de bereidheid tot actie kalft af. Korte termijn gemakzucht en geldzucht zijn schadelijk voor onszelf, onze kinderen en kleinkinderen.

-Sluiting van de kerncentrales werd beslist in 2003. Waarom is België vandaag niet voorbereid op de sluiting?

De machtigste partijen in de elektriciteitssector zijn Electrabel (pion van SUEZ-GDF) en SPE (pion van EDF). Parijs controleert de Belgische elektriciteit stratego. Voor Parijs is een kernuitstap absoluut te mijden: draaiende kerncentrales schuiven een eeuwigheid van zorgen en kosten die hun sluiting inluidt, verder de toekomst in. Deze machtige partijen hebben sinds 2003 gehandeld om de kernuitstap wet te bekampen of te ontduiken. Daartegenover is het politieke energiebeleid in België hopeloos verdeeld en zwak. Herman Van Rompuy was in 2009 al bereid de wet op te heffen. Hoe kan je een toekomst maken zonder inzicht en wilskracht?

-Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De overheid die een wet uitvaardigt, is ervoor verantwoordelijk dat de wet zijn doel bereikt. Voor 2003 en na 2003 ontbreekt het België aan een duidelijke missie om de onduurzame, vervuilende en riskante fossiele brandstoffen en atoomenergie te vervangen door duurzame hernieuwbare energie met steeds betere eindgebruik technieken en praktijken. Die overgang is zeer diepgaand, en zal alle sectoren en activiteiten beïnvloeden. Dus iedere persoon, huishouden, werknemer, ondernemer, ... is mee verantwoordelijk. Het beleid op alle niveaus moet meerderheden verenigen in actiegerichte initiatieven voor duurzaam energiegebruik en energiewinning. Sommige steden staan hier het verst.

-Gaat het langer openhouden van Doel 1 en 2 helpen om het licht de komende winters aan te houden?

Als er meer productiecapaciteit bij het aanbod wordt gevoegd, verkleint de mathematische kans dat een bepaalde vraag niet is voldaan. Maar het openhouden van Doel 1 en 2 remt de uitbouw van toekomstgerichte productie, transport, opslag, slimme netten, vraagbeheer, e.d. Dus als we even voorbij de eigen neus kijken, is de bevoorrading met elektriciteit niet geholpen door de levensduurverlenging van de oude Doel reactoren. Als de scheurtjes reactoren (Doel 3, Tihange 2) terug werken, zijn Doel 1 en 2 van geen betekenis, maar terug sluiten zullen ze niet. Electrabel-SPE (SUEZ-EDF) geven niet zomaar hun overwinning uit hand.

-Zijn kernreactoren die al veertig jaar werken nog veilig genoeg?

De veiligheid van een kerncentrale meten is moeilijk. De 60 jaar geschiedenis van de nucleaire productie vertoont enkele constanten: de kansen en gevolgen (= risico's) van nucleaire catastrofes worden steeds onderschat; de oorzaak van een catastrofe is steeds iets waar men op voorhand niet aan had gedacht, hoewel ze denkbaar waren; de lessen van de catastrofes leiden niet tot de nodige

veiligheidsacties in de bestaande centrales. Zolang de mondiale verzekeringsmaatschappijen weigeren de schade aan derden door nucleaire centrales volledig te verzekeren, zijn de nucleaire risico's onaanvaardbaar. Fukushima Japan toont hoe de getroffen burgers de kosten dragen.

-Ziet u in de toekomst nog nieuwe kerncentrales in ons land verrijzen?

De twee nucleaire sites (Doel en Tihange) liggen onverantwoord dicht bij de steden Antwerpen en Luik. Waar zou een nieuwe centrale komen? En welke centrale? De meest beproefde zijn de drukwater reactoren. Sinds 2000 zijn er twee in aanbouw in West-Europa: een in Finland en een in Frankrijk. Ze kampen allebei met een meer dan verdubbelde bouwduur en bouwkostprijs. De prijs van de stroom uit die centrales zal het dubbele of meer zijn dan de kWh prijs van windturbines en van zonnepanelen vandaag. Wind en zonnestroom daalt voortdurend in prijs. Geen investeerder die met zijn eigen geld werkt, investeert nog in nieuwe atoomenergie.

-Wat is het grootste energieprobleem van ons land?

België is een regio in Europa zonder winbare fossiele brandstoffen of uranium. Tot 2000 was het land voor 98,5% afhankelijk van energie invoer; de enige binnenlandse bron is hernieuwbare energie. Door haar groei is de afhankelijkheid nu gedaald tot ca. 90%. Sterke impulsen voor hernieuwbare energie en energie efficiëntie, verminderen de afhankelijkheid tot 70%, tot 50%, ... best tot het peil dat economisch zinvol is. We blijven dan wellicht een beetje energie importland. De grote verspillingen van steungeld voor hernieuwbare energie toepassingen sinds 2002, maken dat 80% nog niet is bereikt. Meer onderzoek&ontwikkeling, ingebed in industrieel beleid, zijn welkom.

-Moest u zelfs iets te zeggen hebben over het energiebeleid, wat zou u dan eerst doen?

Ik zou de wet op de kernuitstap doen naleven. Als Electrabel-SPE (SUEZ-EDF) een reactor na 40 jaar in dienst willen houden, moeten ze kunnen aantonen dat het heikracht is. Ze moeten bewijs leveren van hun inspanningen sinds 2003 om de sluiting mogelijk te maken. Even belangrijk is de missie van het nieuwe energiebeleid: wij mensen sluiten vrede met de natuur, zo snel als mogelijk stoppen we met vervuilende en risicovolle fossiele brandstoffen en atoomcentrales, we beschermen de atmosfeer zoals onze eigen kwetsbare huid, we treiteren niet langer het klimaat, we plukken alle energie die we echt behoeven uit de omgeving, we scheppen een duurzame toekomst voor onszelf.

-Hebt u al voorzorgen genomen om toch stroom te hebben tijdens een afschakeling?

Onze woning komt als eerste voor afschakeling in aanmerking, en we hebben al enkele stroom-onderbrekingen meegemaakt. Dan blijkt de beschikbaarheid van elektrische stroom uiterst belangrijk voor je gewone activiteiten. Daarom moeten we zo snel mogelijk de atoomcentrales uitfaseren, en ons volledig richten op duurzame energiebronnen uit de natuur. Dat vraagt betere controle over onze eindgebruiken (wat is echt essentieel, wat verschuifbaar in te tijd, wat nutteloos verspillend). Een radio op batterijen, een zaklamp, een nieuwe batterij voor de laptop, de haard aansteken, of vrienden bezoeken,... zijn nuttige dingen bij een afschakeling.

INGEKORTE VERSIE (De Standaard 20 september 2014):

Is Doel 1 en 2 langer openhouden een goede beslissing?

NEE

Waarom?

Kerncentrales hebben geen industriële toekomst. Ze zijn een onduurzame, risicovolle techniek zonder perspectief op verbetering ondanks 60 jaar ontwikkeling. Het terugschroeven van de wet op de kernuitstap beloont wie de wet heeft bestreden en bestraft wie aan een duurzame energietoekomst werkt. Dit zigzag beleid doet het vertrouwen in politici verdampen.

De sluiting van de kerncentrales werd beslist in 2003. Waarom is België vandaag niet voorbereid op

de sluiting?

De machtigste partijen in de elektriciteitssector zijn Electrabel (pion van SUEZ-GDF) en SPE (pion van EDF). Parijs controleert de Belgische elektriciteit stratego. Voor Parijs is een kernuitstap absoluut te mijden: draaiende kerncentrales schuiven een eeuwigheid van zorgen en kosten die hun sluiting inluidt, verder de toekomst in. Deze machtige partijen hebben sinds 2003 gehandeld om de kernuitstap wet te bekampen of te ontduiken. Daartegenover is het politieke energiebeleid in België hopeloos verdeeld en zwak. Herman Van Rompuy was in 2009 al bereid de wet op te heffen. Hoe kan je een toekomst maken zonder inzicht en wilskracht?

Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De overheid. Voor 2003 en na 2003 ontbreekt het België aan een duidelijke missie om de onduurzame, vervuilende en riskante fossiele brandstoffen en atoomenergie te vervangen door duurzame hernieuwbare energie. Die overgang is zeer diepgaand en zal alle sectoren en activiteiten beïnvloeden. Dus iedere persoon, huishouden, werknemer, ondernemer, ... is mee verantwoordelijk.

Gaat het langer openhouden van Doel 1 en 2 helpen om het licht de komende winters aan te houden?

Als er meer productiecapaciteit bij het aanbod wordt gevoegd, verkleint de mathematische kans dat een bepaalde vraag niet is voldaan. Maar het openhouden van Doel 1 en 2 remt de uitbouw van toekomstgerichte productie, transport, opslag, slimme netten, vraagbeheer, e.d. Dus als we even voorbij de eigen neus kijken, is de bevoorrading met elektriciteit niet geholpen door de levensduurverlenging van de oude Doel-reactoren. Als de scheurtjes reactoren (Doel 3, Tihange 2) terug werken, zijn Doel 1 en 2 van geen betekenis, maar terug sluiten zullen ze niet.

Ziet u in de toekomst nog nieuwe kerncentrales in ons land verrijzen? De twee nucleaire sites (Doel en Tihange) liggen onverantwoord dicht bij de steden Antwerpen en Luik. Waar zou een nieuwe centrale komen? En welke centrale? De meest beproefde zijn de drukwater reactoren. Sinds 2000 zijn er twee in aanbouw in West-Europa: een in Finland en een in Frankrijk. Ze kampen allebei met een meer dan verdubbelde bouwduur en bouwkostprijs. De prijs van de stroom uit die centrales zal het dubbele of meer zijn dan die van windturbines en van zonnepanelen vandaag. Wind en zonnestroom daalt voortdurend in prijs. Geen investeerder die met zijn eigen geld werkt, investeert nog in nieuwe atoomenergie.

Moest u zelfs iets te zeggen hebben over het energiebeleid, wat zou u dan eerst doen?

Ik zou de wet op de kernuitstap doen naleven. Even belangrijk is de missie van het nieuwe energiebeleid: We moeten zo snel mogelijk stoppen we met vervuilende en risicovolle fossiele brandstoffen en atoomcentrales.

Hebt u al voorzorgen genomen om toch stroom te hebben tijdens een afschakeling?

Onze woning komt als eerste voor afschakeling in aanmerking, en we hebben al enkele stroomonderbrekingen meegemaakt. Dan blijkt de beschikbaarheid van elektrische stroom uiterst belangrijk voor je gewone activiteiten. Een radio op batterijen, een zaklamp, een nieuwe batterij voor de laptop, de haard aansteken, of vrienden bezoeken, ... zijn nuttige dingen bij een afschakeling.